

szakaszok formázása (négy)

ez a PDF dokumentum a margitfalvi.hu-n olvasható cikk nyomtatásra szánt változata

FOGALMAK

Kezdjük az általánosságokkal! A dokumentum szövegtörzsét a címek strukturálják. A címekkel kialakított dokumentum-szerkezet általában kétszintű. Nézzünk egy példát!

ÁLLANDÓSÁG ÉS VÁLTOZÁS
Az elméleti perspektíva
A gyakorlati perspektíva
A PROBLÉMA KÉPZŐDÉSE
„Ugyanabból még több”
A szörnyű egyszerűsítések
Az utópia-szindróma
Paradoxonok
A PROBLÉMA-MEGOLDÁS
A másodfokú változás
Az átalakítás nemes művészete
A változás a gyakorlatban
Példák

Az olvasó, hogy rendszerbe tudja foglalni az olvasottakat, tudnia kell, hogy az éppen kifejtett gondolatok, melyik logikai egységben állnak. Ha már elfelejtette, segítünk neki: a fejlécben elhelyezzük a fejezetcímet és ha a dokumentum-szerkezet kétszintű, akkor nemcsak a második, hanem az első logikai szint címét is.

36	A PROBLÉMA KÉPZŐDÉSE
A változás előmozdítója általában az eltérés valamilyen normától. Ha jön a tél és csökken a hőmérséklet, fűteni kell a szobákat, a szabadban pedig több ruhát kell viselni ahhoz, hogy jól érezzük magunkat.	
zajló változásokkal kapcsolatban. A csoportelmélet fogalmait használva, a csoport elemeit (például számokat, részecskéket) individuális tulajdonságaik tekintetében változatlanok fogjuk fel: ami változhat, az a sorrendjük, egymáshoz való viszonyuk stb. Azéletben, bár néhány emberi probléma hosszú ideig lehet nagyon komoly, sok nehézség nem marad sokáig ugyanaz, hanem elkezd növekedni és kiterjedni, ha nem oldják meg, vagy ha rossz megoldással kísérleteznek – és különösenakkor, ha egy rossz megoldást egyre mértéktelebbről alkalmaznak. Ha ez történik, a helyzet strukturálisan hasonló vagy azonos maradhat, de a nehézségintenzitása és a vele járó	37

Tehát az első logikai szint címét a páros oldali (a képen fent, balra), a másodikét a páratlan oldali (képen lent, jobbra) fejlécben jelenítettük meg. A fejezetcím oldalán természetesen nem kell az olvasót emlékeztetni a fejezet címére.

A problémamegoldásnak ez az egyszerű és „logikus” esete nemcsak sok mindennapi élethelyzetben működik, hanem a kölcsönhatáson alapuló fiziológiai, neurológiai, fizikai, gazdasági folyamatok miriád-

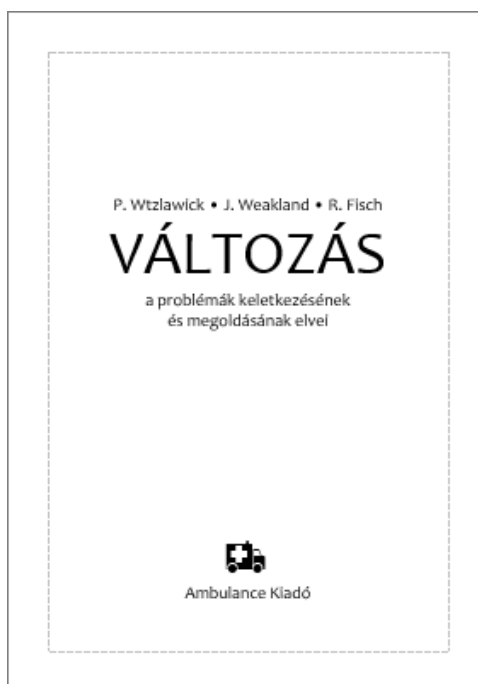
jaiba
szól
léma
teti
ugya
ross
tozn

Szörnyű egyszerűsítések

Ez a példa arra is jó, hogy egy másik lényeges, és első pillantásra ezzel ellentétes dolgot megvilágítson a valós élethelyzetekben zajló változásokkal kapcsolatban. A csoportelmélet fogalmait használva, a csoport elemeit (például számokat, részecskéket) individuális tulajdonságaik tekintetében változatlanok fogjuk fel: ami változhat, az a sorrendjük, egymáshoz való viszonyuk stb. Azéletben, bár néhány emberi probléma hosszú ideig lehet nagyon komoly, sok nehézség nem marad sokáig ugyanaz, hanem elkezd növekedni és

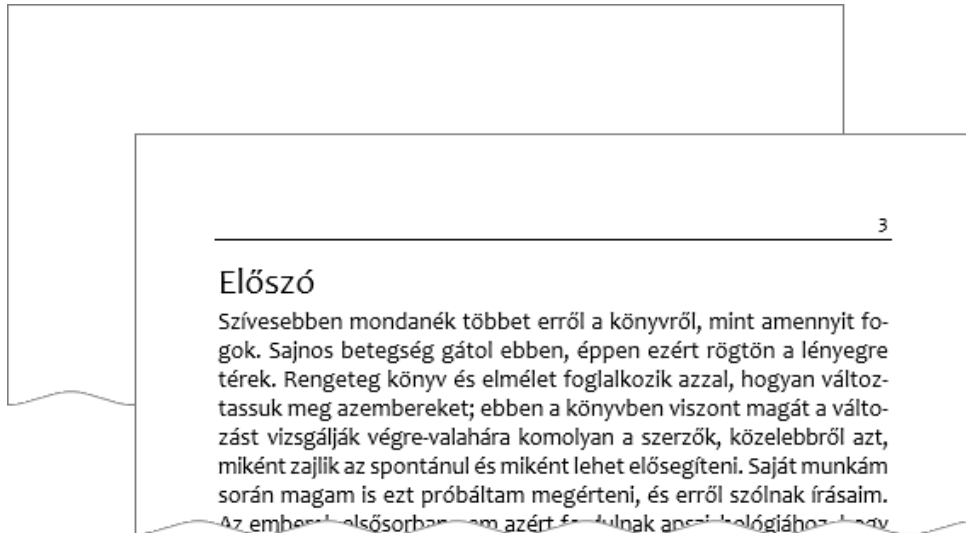
Figyelem, figyelem! A szerzőnek és a dokumentum címének nem kell a fejlécben szerepelnie! Azt még a legfigyelmetlenebb ember se felejtí el, hogy mit tart a kezében. Cég-kiadványokban gyakori a logó és az elérhetőség megjelenítése a fejl- illetve láblécben. Erre semmi szükség. A sulykolás a marketing egyik legrövidívebb eszköze, kulturált ember nem él vele.

A többoldalas dokumentum első oldala a „címodal”. Ezen se fejléc, se lábléc nincs.

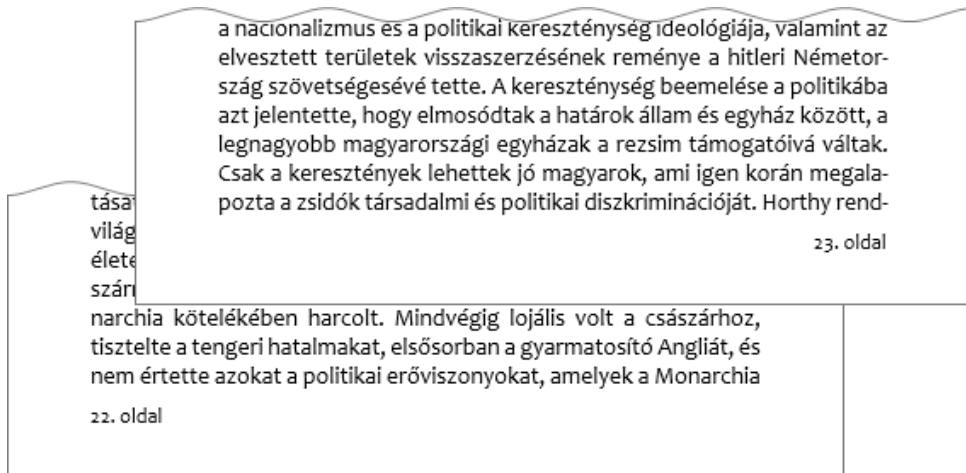
Kétoldalas dokumentum esetén (nyomatás szerinti kétoldalas) gyakran még a címodal hátoldalán sincs fejl- illetve lábléc. Azért nincs, mert a hátoldal üres. És miért üres? Azért, mert így tartjuk szépnek vagy azért, mert a címodalt a többi oldaltól eltérő minőségű papírra fogjuk majd nyomtatni.

A címodal és üres hátoldala a címlap. A címlapot páratlan oldalon kezdődő második szakasszal alakíthatjuk ki. A páratlan oldalakon kezdődő szakaszokat tartalmazó dokumentumban gyakran előfordul, hogy a páratlan oldalon végződő szakaszt egy páratlan oldalon kezdődő szakasz követ. Ilyenkor egy üres, páros oldal alakul ki. Mi lesz ezeknek az oldalaknak a fejl- illetve a láblécével? Erre nekünk nem kell figyelni, mert az üres szedéstükrű oldalakon a program nem jeleníti meg őket.

A képen felül a címoldal üres hátoldala, alul pedig a harmadik oldal. Tehát az oldalszámzás a harmadik oldalon kezdődik a hármas számmal. Kezdődhet egyessel is, ha úgy akarjuk.

A páros- és a páratlan oldalakon eltérő fejléc illetve lábléc szerkesztése közben figyelni kell, hogy melyik az objektum „külső” és a kötés közeli „belső” oldala. A legjobb lenne kétoldalas megjelenítésben dolgozni! Ezt meg is tehetjük, de sajnos nincs olyan szerkesztő nézet, amelyben a program nyomtatás-helyesen jelenítené meg a két oldalt. A Word előző verzióinak „Nyomtatási kép szerkesztő nézetben” lehetősége a 2021-es verzióban is megtalálható (Gyorselérési eszköztár és Menüszalag testreszabása) csak éppen a szerkesztés funkció hiányzik belőle. Akkor marad az egyoldalas megjelenítés.

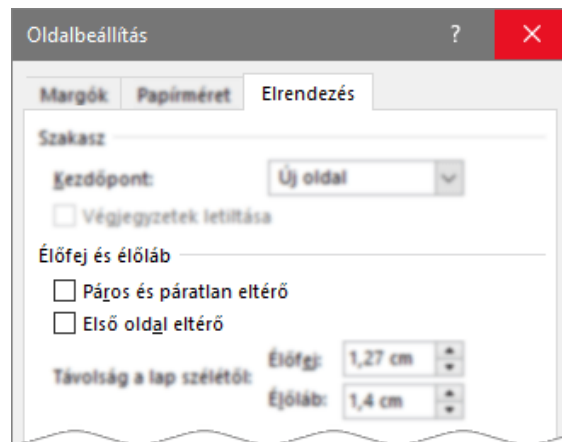
Az oldalszámok a képen látható dokumentumban a lábléc külső széléhez lettek igazítva. A páros oldal láblécének külső széle balra, a páratlan oldalé meg jobbra áll. Pontosan úgy, ahogy egy nyitott könyvben a bal oldali lap a páros, a jobb oldali a páratlan. Aki nem hiszi, járjon utána!

Jótanácsok. A fejléc ne legyen hangsúlyos és ne különüljön el a szövegtörzstől. A fejléc nem díszítő objektum, funkciótlannal vagy marketing okokból ne használjuk!

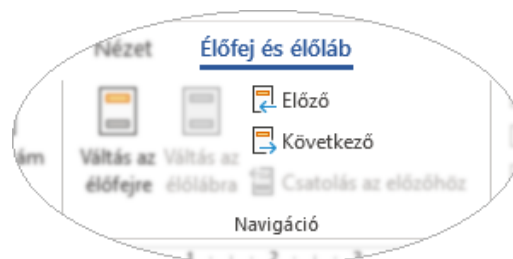
Itt valami sántít, gondolhatják a cikket olvasva. Hogyan készül például egy diplomamunka fejléce? Huszonegy fejezet, öt nagyobb logikai egységben! Azt így biztosan nem lehet megcsinálni! Nincs valami egyszerűbb megoldás? Van, de ahhoz a stílusok ismerete szükséges. És arról majd csak később lesz szó.

A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATA

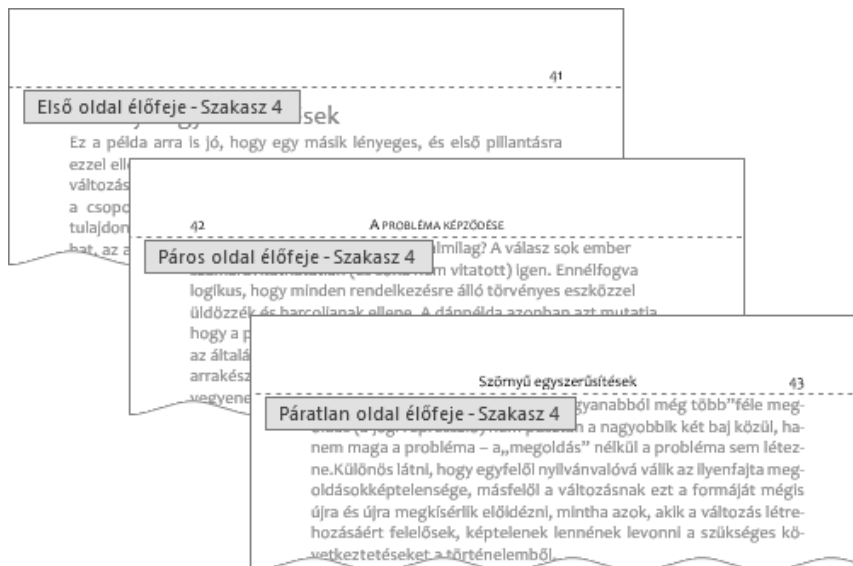
Mielőtt nekikezdünk a szerkesztésnek, végig kell gondolnunk, melyik szakaszban, milyen fejléc- illetve lábléceket szeretnénk. Másként fogalmazva ellenőriznünk kell a fejléc szerkesztési egységeit: melyik szakaszban kell a szakasz első oldalát megkülönböztetni a többitől. A páros és páratlan oldalak megkülönböztetése, függetlenül az aktív szakasztól, mindig a teljes dokumentumra érvényesül. A beállításokat a fejléc aktiválása nélkül is módosíthatjuk az Elrendezés, Oldalbeállítás csoport parancstáblájának Elrendezés lapján.

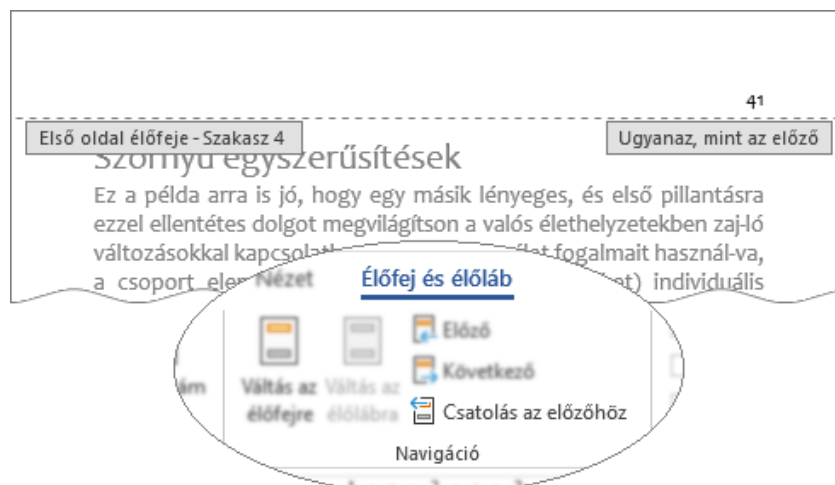
A fejléceket és a lábléceket külön-külön munkamenetben készítjük el. Helyezzük át a kurzort a dokumentum elejére (Ctrl+Home), majd kattintsunk duplán a fejlécre. Ennek hatására a program feltérképezi a dokumentumot: hol állnak a szakasztörések, melyik szakaszban állítottunk be eltérő első oldalt, illetve deklaráltunk-e a páros és páratlan oldalak megkülönböztetését. A vizsgálat eredménye egy sorrendi lista a fejléc- illetve láblécek szerkesztési egységeiről. Amikor a dokumentum első lapján a kurzort a fejlécre helyezzük, akkor ennek a listának az első eleme válik aktívvá. Az Élőfej és élőláb, Navigáció, Előző és Következő vezérlővel a szomszédos szerkesztési egységet aktiválhatjuk.

És így lépegetve haladunk a dokumentum vége felé. A lábléc szerkesztése is így történik. A program minden szerkesztési egység azonosítóját megjeleníti a fejléc határát jelölő szaggatott vonal alatt, illetve a lábléc határát jelölő szaggatott vonal felett: Első/Páros/Páratlan oldal élőfeje/élőlába - Szakasz <sorszám>.

A program az aktív szerkesztési egységben megjeleníti az azonos pozícióban álló (első-, páros-, páratlan oldal) előző szerkesztési egység tartalmát. Ezt az Ugyanaz, mint az előző felirattal jelzi. Ha köszönjük nem kérjük, akkor az Élőfej és élőláb, Navigáció, Csatolás az előzőhöz vezérlővel tudjuk kikapcsolni.

A szerkesztési egység aktiválását követően, az első dolgunk mindig az „Ugyanaz, mint az előző” funkció ellenőrzése legyen, mert ha megfeledekünk róla a beírt tartalom az előző, azonos pozícióban álló szerkesztési egységben is meg fog jelenni.

És ha már a hibáknál tartunk. Előfordulhat, hogy az egyik szakaszban meggondolatlanul kikapcsoljuk a páros és páratlan oldalak megkülönböztetését. És ilyenkor, a program a dokumentum minden páros oldali fejlécét lecseréli az adott szakasz páratlan oldali fejlécére.

OLDALAK SZÁMOZÁSA

Miután végeztünk a fejlécek létrehozásával, a dokumentum elejétől indulva hozzáláthatunk az oldalak számozásához. Az oldalszámok helye a láblécben van. A cikk ábráin a fejlécben álló oldalszámokkal csak az adott fejléc páros illetve páratlan oldaliségát jeleztem.

A címdalton nincs oldalszám és ha a címdal hátoldala üres akkor ott sincs. A szokásos beállításkokkal a címdal az egyes sorszámú oldal. A Page mező ez alapján számoz. Ha módosítani akarjuk az első számozott oldal sorszámát, akkor azt az Élőfej és élőláb, Élőfej és élőláb, Oldalszám, Oldalszám formázása... paranccsal kezdeményezhetjük.

Oldalszámzás

Számformátum: 1, 2, 3, ...

Fejezetszámokkal együtt

Fejezet kezdő stílusa: Címsor 1

Eválasztó: - (kötőjel)

Példák: 1-1, 1-A

Számzás módja

Az előző szakasz folytatása

Kezdő sorszám: 1

OK Mégse

A Számzás módja vezérlő két állapota közül Az előző szakasz folytatása a címlaldaltól kezdődő számozást jelenti. A fej- és a láblécek szerkesztési egységei azonosak, de az Ugyanaz, mint az előző beállításai önállóak.

margitfalvi.arpad@gmail.com